

Nieuwe ijsvogelwanden

Nadat we vorig jaar de eerste landelijke ijsvogeldag in Nederland hadden bijgewoond, wisten we het zeker: 2020 zou het jaar worden waarin we ons extra wilden inzetten voor de ijsvogel! De ijsvogel, herkenbaar aan zijn opvallende blauwe en oranje kleuren, was jarenlang een bedreigde soort. Maar de laatste tijd gaat het gelukkig beter en dat is mede het gevolg van actief natuurbeheer. Behalve van voldoende voedsel (voornamelijk kleine visjes) zijn ijsvogels ook afhankelijk van voldoende broedplaatsen.

Aan het laatste ontbreekt het nogal en daar komt Natuurwerkgroep De Kerkuil in beeld, want meer broedgelegenheden betekent nu eenmaal meer ijsvogels. Na eerst een aantal mogelijke ijsvogelwandlocaties in kaart te hebben gebracht, hebben we ons gebogen over een aantal uitvoeringsvormen. Hierbij gaan we er altijd vanuit dat we een natuurlijke wand afsteken waar dit mogelijk is. De oever moet hiervoor hoog en stevig genoeg zijn. Eventuele predatoren mogen niet de kans krijgen om bij het nest te komen. Waar het niet anders gaat, zullen we opteren voor het maken van een kunstmatige wand. De wand bestaat uit een rechtopstaande, stevige plaat met de zijkanten bevestigd aan houten palen.

Eens in elkaar gezet, vormt dit een soort doos met een naar de waterkant gerichte voorzijde en daarin gaten voor de nestopening. Vervolgens wordt deze gevuld met aarde die zo goed als mogelijk aangestampt moet worden om inzakken van het ijsvogelnest te voorkomen. In plaats van betonplex hebben we als plaatmateriaal gekozen voor een cementgebonden houtspaanplaat. De plaat is een milieuvriendelijker alternatief voor een hardhout betonplexplaat en gaat ook nog eens langer mee. Hij is namelijk rotvrij en is goed bestand tegen water.

Om een goede samenwerking mogelijk te maken met de verschillende partners, zoals De Westkustpolder en de verschillende gemeentes, hebben we daar eerst contact mee opgenomen. We hebben onze plannen uiteenge-

zet, ondersteund met een daarvoor speciaal gemaakte brochure die zeker in de smaak viel. In overleg met De Westkustpolder en de gemeentes konden we aan de slag. Uiteindelijk was het plan om in ieder geval vijf wanden te realiseren, twee in Veurne, twee in Koksijde en één in Kortemark. Waar nodig zou er bij de uitvoering ondersteuning gegeven worden door de gemeentes in de vorm van het aanleveren van de aarde bij een kunstmatige wand en soms ook een, zeer welkome, kraan met machinist.

De eerste ijsvogelwand die op het programma stond was een natuurlijke, afgestoken wand in Eggewaartskapelle. Langs een kronkelige gracht was een geschikte, al redelijk steile oeverwand gevonden. Deze is afgestoken en met een grondboor voorzien van gaten. Deze gaten vormen hopelijk het begin van een door de ijsvogels verder uit te graven nest. Tijdens de werkzaamheden kwamen De Westkustpolder en de plaatselijke landbouwer ook nog even een kijkje nemen en konden we onze werking nog eens uiteenzetten. Nadat we nog een stok plaatsten vanaf waar de ijsvogel kan vissen, was het werk hier gedaan.

De volgende wand is gemaakt in de weide van Bart Goudeseune in Veurne. Door een mooi privé-initiatief ontstaat hier vanuit een weide een prachtig stukje natuurgebied waar we intussen ook al een nestkast voor de torenvalk hebben opgehangen. Hier hebben we een kunstmatige wand gemaakt. De platen waren vooraf op maat gezaagd

om sneller te kunnen werken en ook omdat er op de plaats waar de wand zou komen, geen stroom voorhanden was. Omdat de aarde voor het vullen van de wand behoorlijk los was, hebben we hier gebruik gemaakt van een kant en klare betonnen nestkast. Tijdens het in elkaar zetten, bleek dat ik de waterpas was vergeten en de vader van Bart is er één gaan halen. Het bleef niet bij het halen van de waterpas, want vol enthousiasme hielp hij ook mee bij het opbouwen van de wand. Achteraf bedankte hij zelfs dat ik de waterpas vergeten was, want hij had, net als wij, een prachtige middag gehad!

Hierdoor ging alles zo vlot dat tegen de tijd dat ik aankwam - ik zou namelijk 'iets later komen' - het werk eigenlijk al zo goed als gedaan was. Toen iedereen na afloop wilde vertrekken, was het voor de kraanmachinist geen gemakkelijke opgave om met de kraan via de steile helling de verharde weg weer te bereiken. Maar met genoeg geduld en vakmanschap kwam ook dit goed en was er een mooi resultaat geboekt.

Helaas zette de corona-crisis voorlopig een streep door onze verdere plannen. Hierdoor moeten de realisatie van de ijsvogelwand op de golfbaan in Koksijde en in de gemeente Kortemark wachten totdat de beperkingen niet meer van kracht zijn. Ook de controles en nazorg van de al gemaakte wanden lopen hierdoor anders dan we graag zouden willen en blijven beperkt tot 'er eens een keertje langs fietsen'. Daarbij hebben we tot nu toe nog geen bewoning kunnen constateren. We weten dat het toch wel enige tijd kan duren voordat de ijsvogel de nestgelegenheid gaat vinden.

De derde wand zou weer een kunstwand worden op een mooi plekje nabij dierenasiel Ganzeweide in Koksijde. Ook nu waren de platen van te voren al op maat gezaagd en was er ter plaatse hulp van een kraan van de gemeente Koksijde.

Eerder is al de goede samenwerking met de verschillende partners benadrukt. Maar we mogen ook zeker de eigen medewerkers niet vergeten. Zoals altijd maken vele handen licht werk en dat is bij Natuurwerkgroep De Kerkuil beslist niet anders. Alles wat we als WERKgroep doen, valt of staat met het enthousiasme en de bereidheid om ons steentje hierin bij te willen dragen. Het was dan ook fantastisch om dit project samen met Wim Bovens, Frank Laleman, Geert Martens, Hendrik Mijle, Jef Desaever en Redgy Vergracht uit te kunnen voeren. Een dikke pluim voor onze Kerkuilen.

Joop van der Laan

